



JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato:  
Kontor: Politikontoret  
Sagsbeh: Martin Reinseth  
Sagsnr.: 2016-19203-1003  
Dok.: 2081808

## KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

### **Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod besøgende i bestemte lokaler og lov om politiets virksomhed (Initiativer mod handel med hash m.v. og politiets anvendelse af peberspray).**

#### **1. Hørte myndigheder og organisationer m.v.**

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.: Advokatrådet, Amnesty International, Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd, Dansk Erhverv, Dansk Fængselsforbund, Dansk Industri, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Den Danske Dommerforening, Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund 3F, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Offentlige Anklagere, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsklubben af socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Politiforbundet i Danmark, Politidirektørforeningen, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigspolitiet, samtlige byretter, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Slotsholmsgade 10  
1216 København K.

Telefon 7226 8400  
Telefax 3393 3510

[www.justitsministeriet.dk](http://www.justitsministeriet.dk)  
[jm@jm.dk](mailto:jm@jm.dk)

Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra:

Advokatrådet, Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Det Kriminalpræventive Råd, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Færøernes Landsstyre, Institut for Menneskerettigheder, Københavns Byret, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Sø- og Handelsretten, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringsvar.

Justitsministeriets kommentarer til høringsvarene er anført med kursiv.

## **2. Høringsvarene**

**Advokatrådet, Det Kriminalpræventive Råd, Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Københavns Byret, Rigsadvokaten, Rigspolitiet og Sø- og Handelsretten** har ingen bemærkninger til udkastet til lovforslag.

**Færøernes Landsstyre** har oplyst, at udkastet til lovforslag tages til efterretning.

**Østre og Vestre Landsret** har ikke ønsket at udtale sig om udkastet til lovforslag.

### **2.1. Bemærkninger vedrørende initiativer mod handel med hash m.v.**

Institut for Menneskerettigheder har ikke bemærkninger til den del af udkastet til lovforslag, der vedrører initiativer mod handel med hash m.v.

Instituttet har dog henledt opmærksomheden på en række grundlæggende menneskeretlige problemstillinger i lov om forbud mod besøgende i bestemte lokaler (hashklubloven), som instituttet behandlede i sit høringsvar af 20. april 2001 i forbindelse med høring over det oprindelige udkast til forslag til hashklubloven.

*Justitsministeriet udarbejdede i forbindelse med høringen over det oprindelige udkast til forslag til hashklubloven et høringsnotat med kommentarer til de høringsvar, som ministeriet havde modtaget, herunder de problemstillinger, som Institut for Menneskerettigheder havde peget på i sit høringsvar.*

## **2.2. Bemærkninger vedrørende regulering af politiets anvendelse af peberspray**

Institut for Menneskerettigheder har oplyst, at instituttet finder det positivt, at politiets anvendelse af peberspray foreslås reguleret i politiloven. Instituttet har i den forbindelse anført, at instituttet i december 2015 udgav en undersøgelse af politiets brug af peberspray, hvori instituttet bl.a. anbefalede en sådan regulering.

Instituttet finder det desuden positivt, at indikationsgrundene for anvendelse af peberspray med udkastet lovfæstes, og at det i lovforslaget understreges, at politiet altid skal foretage en konkret nødvendigheds- og proportionalitetsvurdering inden brug af peberspray.

Instituttet har dog anført, at enkelte af instituttets anbefalinger i rapporten fra 2015 om politiets brug af peberspray ikke adresseres i lovforslagets bemærkninger. Instituttet har i den forbindelse bemærket, at instituttets undersøgelse af politiets praksis for anvendelse af peberspray har vist, at politiet i 30 procent af de gennemgåede sager har anvendt peberspray indenørs, bl.a. i lukkede eller afgrænsede rum som køkkener, badeværelser, værelser på hospitaler, detentioner m.v. samt i køretøjer. Instituttet har i den forbindelse anbefalet, at det præciseres, at peberspray som udgangspunkt ikke må anvendes i lukkede rum, hvis andre mildere magtmidler kan anvendes, og at peberspray kun må anvendes på hospitaler i livstruende situationer.

Instituttet har endvidere bemærket, at instituttets undersøgelse har vist, at anvendelsen af peberspray mod psykisk syge udgør et anseeligt antal i politiets statistikker. Gennemgangen af konkrete sager har vist, at peberspray både er anvendt i forbindelse med bæltefikseringer, hindring af selvskadende adfærd samt ved truende og voldelig adfærd.

Instituttet har i den forbindelse bemærket, at det følger af FN's Handicapkonvention, at politiet og andre offentlige myndigheder skal tage særligt hensyn til personer med handicap, herunder psykisk syge. Instituttet har på den baggrund anbefalet, at det præciseres, at politiet som udgangspunkt bør udvise særlig tilbageholdenhed med at anvende peberspray over for psykisk syge.

*De grundlæggende betingelser for politiets magtanvendelse findes i politilovens §§ 15 og 16. Af politilovens § 16 fremgår, at politiets magtanvendelse skal være nødvendig og forsvarlig og alene må ske med midler og i en udstrækning, der står i rimeligt forhold til den interesse, der søges beskyttet. Det skal indgå i vurderingen af forsvarligheden, om magtanvendelsen indebærer risiko for, at udenforstående kan komme til skade. Derudover skal magt anvendes så skånsomt, som omstændighederne tillader.*

*Spørgsmålet om, hvorvidt politiet i en konkret situation bør gribe til magtanvendelse ved anvendelse af peberspray beror på en konkret vurdering af omstændighederne i den pågældende situation sammenholdt med betingelserne for anvendelse af magtmidler. Der vil i den forbindelse bl.a. skulle lægges vægt på antallet af involverede personer og disse personers fysik og sindstilstand. Derudover skal der foretages en konkret vurdering af, hvilket magtmiddel der må anses for mest egnet og samlet set må forventes at medføre mindst skade, herunder om tjenstehandlingen kan gennemføres på en mindre indgribende måde uden brug af magtmidlerne i politilovens §§ 17-20 a, dvs. ved almindelig fysisk magtanvendelse.*

*Særligt i forhold til anvendelse af peberspray i lukkede rum, skal Justitsministeriet bemærke, at politiet forud for anvendelse af peberspray skal foretage en konkret vurdering af, om magtanvendelsen indebærer risiko for, at udenforstående kan komme til skade. Det indebærer, at politiet i en konkret situation skal vurdere, om det er muligt at ramme den person, som magtmidlet skal anvendes over for, uden at eventuelle omkringværende personer kommer til skade. Kravene til nødvendighed og proportionalitet kan afhængigt af omstændighederne være skærpede. Dette kan således også gøre sig gældende, hvis der f.eks. er tale om lukkede rum med flere personer.*

*Med hensyn til anvendelse af peberspray over for psykisk syge bemærkes, at der i politiets uddannelse af kommende betjente lægges stor vægt på, at de studerende opnår indsigt i og forståelse for psykisk sygdom, således at de i deres møde med psykisk syge borgere kan håndtere disse på en ansvarlig og etisk korrekt måde. Herudover bliver de studerende undervist i magtanvendelse over for psykisk syge borgere – med henblik på at sikre, at eventuel magtanvendelse udføres sikkerhedsmæssigt og taktisk korrekt og så skånsomt som muligt over for den psykisk syge person. Der er gennem hele uddannelsen fokus på forståelsen for psykisk sygdom, det beredskabsmæssige indhold og den praktiske anvendelse.*

*Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.*

#### **4. Lovforslaget**

Det fremsatte lovforslag adskiller sig på følgende punkter fra det lovudkast, der blev sendt i høring den 31. august 2016:

1. Politilovens § 21, stk. 1, foreslås ændret således, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om politiets anvendelse af peberspray svarende til politiets anvendelse af skydevåben, stav, hund og gas. Politiets brug af peberspray er reguleret i magtanvendelsesbekendtgørelsens §§ 25 a-25 d. Den foreslåede ændring er en følge af, at politiets anvendelse af peberspray nu foreslås lovfæstet i politiloven. Der tilsigtes ikke i øvrigt ændringer i magtanvendelsesbekendtgørelsens §§ 25 a-25 d.
2. Der er herudover foretaget mindre ændringer af lovteknisk, redaktionel og korrekturmæssig karakter i forhold til det udkast, som har været sendt i høring.